

**ZARZĄDZENIE NR 14/2019**  
**WÓJTA GMINY WALIM**

z dnia 17 stycznia 2019 r.

**w sprawie wprowadzenia jednolitych zasad sporządzania sprawozdania finansowego przez podległe jednostki organizacyjne Gminy Walim**

Na podstawie art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 45 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 395 ze zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadzam jednolite zasady sporządzania sprawozdania finansowego dla jednostek organizacyjnych Gminy Walim, stanowiący Załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia oraz instrukcję sporządzania Informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego przez podległe jednostki organizacyjne Gminy Walim stanowiącą załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wprowadzam wykaz jednostek organizacyjnych stanowiący załącznik Nr 3 do niniejszego zarządzenia, zobligowanych do sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z jednolitymi zasadami zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie obowiązuje wszystkie jednostki utworzone po wprowadzeniu niniejszego zarządzenia.

§ 4. Wykonanie zarządzenia powierzam Skarbnikowi Gminy oraz kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Walim.

§ 5. Przepisy niniejszego zarządzenia mają zastosowanie po raz pierwszy przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za 2018 rok.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy Walim

**Adam Hausman**

## **JEDNOLITE ZASADY SPORZĄDZANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO DLA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH GMINY WALIM**

Ileć w instrukcji jest mowa o:

1. ustawie o rachunkowości – rozumie się przez to Ustawę z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości.
2. rozporządzeniu – rozumie się rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej
3. ustawie o finansach publicznych – rozumie się przez to Ustawę z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych
4. jednostkach- rozumie się przez to wszystkie jednostki budżetowe Gminy Walim
5. Niniejsza instrukcja sporządzania sprawozdania finansowego dotyczy wszystkich jednostek budżetowych Gminy Walim sporządzających sprawozdanie na dzień 31 grudnia każdego roku.
6. Sprawozdanie finansowe powinno być sporządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na podstawie ksiąg rachunkowych, które zawierają wszystkie operacje gospodarcze dotyczące okresu sprawozdawczego, udokumentowane rzetelnymi, kompletnymi i poprawnie zakwalifikowanymi do zaksięgowania dowodami księgowymi.
7. Przed sporządzeniem sprawozdania finansowego jednostki, powinny:
  - a) przeprowadzić inwentaryzację aktywów i pasywów zgodnie z przepisami art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości.
  - b) jeżeli przeprowadzenie spisu z natury składników majątku lub uzgodnienie sald w drodze ich potwierdzenia przez kontrahentów z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – prawidłowy stan aktywów i pasywów należy ustalić drogą porównania danych ksiąg

rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i ich weryfikacji,

c) wycenić składniki aktywów i pasywów według wartości bilansowej tj. z uwzględnieniem wszelkich korekt wartości użytkowej i handlowej aktywów zgodnie z art. 28 ustawy o rachunkowości.

8. Sprawozdanie finansowe powinno składać się z:

a) bilansu, wg załącznika nr 5 rozporządzenia

b) rachunku zysków i strat (wariant porównawczy), wg załącznika nr 10 rozporządzenia

c) zestawienia zmian w funduszu jednostki , wg załącznika nr 11 rozporządzenia

d) informacji dodatkowej, wg załącznika nr 12 rozporządzenia,

sporządzone na obowiązujących formularzach, stanowiącymi dalszą część niniejszego załącznika.

9. Sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych powinno zostać złożone do dnia 31 marca roku następnego w Kancelarii.

10. Sprawozdanie finansowe powinno obejmować okres od 1 stycznia do 31 grudnia okresu sprawozdawczego, oraz porównywalne dane finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia roku poprzedniego.

11. W przypadku gdy w okresie sprawozdawczym nastąpiła zmiana zasad rachunkowości obowiązujących w poprzednim okresie sprawozdawczym, dane finansowe przedstawiane za poprzedni okres sprawozdawczy powinny zostać dostosowane do zasad rachunkowości obowiązujących w danym okresie sprawozdawczym.

12. Sprawozdanie finansowe powinno przedstawiać rzetelny i wiarygodny obraz sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego jednostki.

13. Sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych i groszach.

14. Sprawozdanie finansowe winno być prawidłowe pod względem formalnym i rachunkowym, wolne od błędów księgowych podpisane przez głównego księgowego oraz kierownika

15. Bilans jednostki powinien być sporządzony na podstawie zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych, w uzupełnieniu o zestawienia sald kont analitycznych.

16. Dane wykazane w kolumnach stan na początek roku powinny być zgodne z danymi, które

są wykazane w kolumnach stan na koniec roku w bilansie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy.

17. Sprawozdanie finansowe należy sporządzać wg wzorów załączonych do niniejszych zasad sporządzania sprawozdania finansowego.

18. Zmiana obowiązujących wzorów sprawozdań finansowych nie powoduje konieczności zmiany niniejszej instrukcji.

**INSTRUKCJA SPORZĄDZANIA INFORMACJI DODATKOWEJ  
DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

**INFORMACJA DODATKOWA**

**I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

1.

1.1 Nazwa jednostki

.....

1.2 Siedziba jednostki

.....

1.3 Adres jednostki

.....

1.4 Podstawowy przedmiot działalności

Przedmiot działalności określony w statucie jednostki budżetowej (lub określony w ustawie)

.....( należy podać krótki opis, np. działalność edukacyjna)

2. Wskazanie okresu objętego sprawozdaniem

Z § 23 ust. 1 rozp MRiF z 13.09.2017 r. wynika, że jednostki mają obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych

.....( podajemy w układzie: dd-mm-rrrr - dd-mm-rrrr)

3. Wskazanie, że sprawozdanie zawiera dane łączne, (zm. Rozporządzenie MF z 27.12.2018 r. (Dz.U. poz. 2500)

Należy wskazać, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli została sporządzona na podstawie informacji jednostek sporządzających samodzielne sprawozdania finansowe.

W sytuacji gdy sprawozdanie nie zawiera takich danych, pod tym punktem zwyczajowo będzie wpisywane „Nie dotyczy”.

4. Omówienie przyjętych zasad (polityki rachunkowości), w tym metod wyceny aktywów i pasywów. (także amortyzacji)

W tym punkcie należy opisać przyjęte i stosowane w jednostce zasady rachunkowości. Należy wskazać te obszary, w których zarówno ustawa o rachunkowości, jak i rozporządzenie MRiF dają kierownikom możliwość wyboru. Jeśli stosowane zasady wynikają wprost z przepisów nie powinny być opisywane (np. nie ma potrzeby opisywania zasad tworzenia rezerw na świadczenia pracownicze ponieważ jednostki na podstawie regulacji rozporządzenia ich nie tworzą). Podaje się tylko te informacje, które ułatwiają zrozumienie sprawozdania finansowego, a więc dotyczą zastosowanych, wybranych zasad wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.

Przykład:

Środki trwałe i WNiP o wartości początkowej do 3,5 tys. zł umarza się jednorazowo, a o wartości powyżej 3,5 tys. zł – amortyzuje się metodą liniową. Amortyzację środków trwałych nalicza się stosując stawki określone w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, a amortyzację WNiP stosując stawkę 50%.

Stany i rozchody materiałów wycenia się na poziomie ceny zakupu, stosując do wyceny rozchodu metodę FIFO.

Ze względu na nieistotną wartość nie rozlicza się kosztów w czasie.

W punkcie tym nie wpisujemy wszystkich zapisów polityki rachunkowości obowiązujących w jednostce budżetowej i które są obligatoryjne i zgodne z zapisami ustawy o rachunkowości lecz takie zapisy, które jednostka może zastosować bo ustawa o rachunkowości daje jej możliwość wyboru.

- a) dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- b) wyceny nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczanych do inwestycji, a także aktywów finansowych,
- c) prowadzenia ewidencji szczegółowej rzeczowych składników aktywów obrotowych oraz ich wyceny na dzień bilansowy,
- d) dokonywania odpisów aktualizujących wartość aktywów,
- e) metod wyceny zapasów i środków pieniężnych,
- f) ustalania wyniku finansowego (kalkulacyjny lub porównawczy).

5. Inne informacje (podaje się inne informacje mające istotny wpływ na sporządzone sprawozdanie finansowe)

W rozporządzeniu nie został wskazany zakres ani charakter danych, które powinny być wykazane jako „inne informacje”.

Zgodnie z ogólnymi zasadami należy podać informacje, które mogą się przyczynić do zrozumienia charakteru działalności jednostki, sytuacji, w której znalazła się w roku obrotowym, za który jest przygotowane sprawozdanie.

Może być to np. informacja, że sprawozdanie obejmuje majątek przejęty w wyniku likwidacji innej jednostki, a jeszcze nieprzekazany nowemu podmiotowi.

## II . DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA obejmują w szczególności:

W drugiej części ujawniane są dane objaśniające. Część z nich była już prezentowana wcześniej jako dodatkowe objaśnienia do bilansu. Wprowadzono jednak dodatkowe obowiązki ujawniania informacji m.in. na temat wartości gruntów stanowiących własność JST przekazanych w użytkowanie wieczyste, aktualnej wartości środków trwałych, w tym dóbr kultury (o ile jednostka dysponuje takimi informacjami, danych o odpisach aktualizujących wartość należności, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych).

Dodatkowe informacje i objaśnienia będą przyjmowały postać tabel i opisów słownych w zakresie wymaganym przez rozporządzenie.

1.1 szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego - podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia

Informacje te należy przygotować w formie tabel. Wartości wykazane w tabelach – odrębnie dla środków trwałych i wartości niematerialnych – powinny odzwierciedlać stan wynikający z kont ksiąg pomocniczych prowadzonych dla środków trwałych i WNiP oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych. Pod tabelą można umieścić dodatkowe wyjaśnienia

Przykład:

Zmiana stanu WNiP – od 1.1.2018 r. do 31.12.2018 r.

| Wyszczególnienie                                 | Licencje na użytkowanie programów komputerowych | Pozostałe wartości niematerialne i prawne | Razem |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------|
| Wartość brutto na początek roku obrotowego       |                                                 |                                           |       |
| Zwiększenia, w tym:                              |                                                 |                                           |       |
| 1)nabycie                                        |                                                 |                                           |       |
| 2)przemieszczenie wewnętrzne                     |                                                 |                                           |       |
| Zmniejszenia, w tym:                             |                                                 |                                           |       |
| 1)Sprzedaż                                       |                                                 |                                           |       |
| 2)likwidacja                                     |                                                 |                                           |       |
| 3)przemieszczenie wewnętrzne                     |                                                 |                                           |       |
| Wartość brutto na koniec roku obrotowego         |                                                 |                                           |       |
| Umorzenie na początek roku obrotowego            |                                                 |                                           |       |
| Zwiększenia , w tym:                             |                                                 |                                           |       |
| 1)amortyzacja                                    |                                                 |                                           |       |
| 2)przemieszczenie wewnętrzne                     |                                                 |                                           |       |
| Zmniejszenia, w tym:                             |                                                 |                                           |       |
| 1)Sprzedaż                                       |                                                 |                                           |       |
| 2)likwidacja                                     |                                                 |                                           |       |
| 3)przemieszczenie wewnętrzne                     |                                                 |                                           |       |
| Umorzenie na koniec roku obrotowego              |                                                 |                                           |       |
| Odpisy aktualizujące na początek roku obrotowego |                                                 |                                           |       |
| Zwiększenia                                      |                                                 |                                           |       |

|                                                |  |  |  |
|------------------------------------------------|--|--|--|
| Zmniejszenia, w tym:                           |  |  |  |
| 1)wykorzystanie                                |  |  |  |
| 2)korekta odpisu                               |  |  |  |
| Odpisy aktualizujące na koniec roku obrotowego |  |  |  |
| Wartość netto na początek roku obrotowego      |  |  |  |
| Wartość netto na koniec roku obrotowego        |  |  |  |

1.2. aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury - o ile jednostka dysponuje takimi informacjami

Tę część wypełnia się tylko wówczas, gdy jednostka dysponuje takimi informacjami.

Powinno to umożliwić ujawnienie różnic pomiędzy wartością ewidencyjną a wartością rynkową niektórych ze składników majątkowych, w tym dóbr kultury.

Jeśli dysponują danymi o wartości majątku, należy je zaprezentować. Informacje te są dostępne zwykle w związku z wyceną gruntów na potrzeby opłaty za użytkowanie wieczyste lub z nabyciami

Środki trwałe wycenia się wg ceny nabycia, kosztu wytworzenia lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (art. 28 ust. 1 pkt 1 uor). Biorąc pod uwagę sposób wyceny oraz fakt, że ostatnia aktualizacja ich wartości była dokonana na 1 stycznia 1995 r. ich wartość rynkowa może w istotny sposób odbiegać od ich wartości tynkowej.

Zaprezentowanie wartości rynkowej niektórych składników majątkowych, w tym dóbr kultury, ujawni różnice pomiędzy ich wartością tynkową a wartością księgową.

Oczywiście wartość rynkowa jest ujawniana tylko wówczas gdy jednostka dysponuje takimi danymi. Najczęściej jednostki dysponują wiedzą cząstkową dotyczącą wybranych środków trwałych, a zatem, ujawniając te informacje, trzeba ten fakt zaznaczyć.

Przykład

Jednostka posiada grunty przekazane w wieczyste użytkowanie o wartości księgowej .....zł, a rynkowej – ..... zł. Informacjami o wartości rynkowej pozostałych środków trwałych nie dysponuje.

Możliwe jest również przedstawienie w formie tabelarycznej, np.

| Wyszczególnienie      | Wartość bilansowa<br>(stan na koniec roku obrotowego) | Aktualna wartość<br>rynkowa |
|-----------------------|-------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Środki trwałe, w tym: |                                                       |                             |
| dobra kultury         |                                                       |                             |
|                       |                                                       |                             |

1.3. Kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych

| Wyszczególnienie                                 | Stan na początek roku obrotowego | Zmiana stanu odpisów w ciągu roku |              | Stan na koniec roku obrotowego |
|--------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|--------------|--------------------------------|
|                                                  |                                  | zwiększenia                       | zmniejszenia |                                |
| Wartości niematerialne i prawne                  |                                  |                                   |              |                                |
| Środki trwałe                                    |                                  |                                   |              |                                |
| Środki trwałe w budowie                          |                                  |                                   |              |                                |
| Zaliczki na środki trwałe w budowie (inwestycje) |                                  |                                   |              |                                |
| Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:          |                                  |                                   |              |                                |
| - akcje i udziały                                |                                  |                                   |              |                                |
| RAZEM                                            |                                  |                                   |              |                                |

#### 1.4. wartość gruntów użytkowanych wieczysto

Wartość gruntów przejętych (otrzymanych, nabytych) przez jednostki w wieczyste użytkowanie i pozostające w ich posiadaniu na koniec roku sprawozdawczego. Własność i inne prawa rzeczowe, w tym użytkowanie wieczyste, uregulowane zostały w przepisach księgi drugiej, tytule I „Własność i inne prawa rzeczowe” kodeksu cywilnego. Z art. 140 k.c. wynika, że w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą. Użytkowanie wieczyste jest prawem rzeczowym uregulowanym przepisami kodeksu cywilnego oraz przepisami ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Użytkowanie wieczyste polega na oddaniu w użytkowanie nieruchomości gruntowej będącej własnością Skarbu Państwa lub JST osobom fizycznym i osobom prawnym.

W umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste ustala się okres użytkowania wieczystego, zależnie od celu, na okres od 40 do 99 lat. Wieczysty użytkownik uiszcza przez czas trwania swojego prawa opłatę roczną, przy czym postanowienia dotyczące sposobu korzystania z nieruchomości gruntowej oddanej w użytkowanie wieczyste podlegają ujawnieniu w księdze wieczystej.

W świetle ww. regulacji i art. 3 ust. 1 pkt 15 uor nieruchomości gruntowe oddane w użytkowanie wieczyste przez JST innym podmiotom powinny być ujęte w księgach rachunkowych urzędu obsługującego JST. Natomiast ustanowione na rzecz innych podmiotów prawo wieczystego użytkowania gruntu powinno zostać wprowadzone do ewidencji środków trwałych tych podmiotów, z jednoczesnym ujęciem wartości gruntu na koncie pozabilansowym oraz wykazaniem danych dotyczących wartości i powierzchni gruntu w informacji dodatkowej tego podmiotu.

Użytkowanie wieczyste wygasa z upływem okresu ustalonego w umowie albo przez rozwiązanie umowy przed upływem tego okresu. W razie wygaśnięcia użytkowania wieczystego na skutek upływu okresu ustalonego w umowie albo na skutek rozwiązania umowy przez upływem tego okresu użytkownikowi wieczystemu przysługuje wynagrodzenie za wzniesione przez niego lub nabyte na własność budynki i inne urządzenia (art. 33 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami).

W informacji dotyczącej gruntów użytkowanych wieczysto należy podać wartość gruntów objętych tym prawem, będących w użytkowaniu jednostki. Ich realną wartość ustaloną np. na podstawie dokumentów ustanawiających prawo wieczystego użytkowania

gruntu lub decyzji ustalających opłaty za prawo wieczystego użytkowania gruntów (opłata jest bowiem pochodną wartości gruntu i w decyzji o wymiarze tej opłaty zwykle podaje się podstawę jej naliczenia) bądź wynikającą z wycen dokonanych przez rzeczoznawców. Nazwa pkt II.1.4. sugeruje, że chodzi o wartość gruntu, ale w praktyce, gdy jednostka nie posiada wiedzy o wartości gruntu użytkowanego przez nią wieczyście, podać można wartość umowy wieczystego użytkowania, czyli wartość początkową, w jakiej grunty użytkowane wieczyście zostały zaewidencjonowane (wartość początkowa na koncie 011). Rodzaj wartości gruntu przedstawiany w tym punkcie powinien być jednoznacznie wskazany. W tym zakresie jednostki mogą rozszerzyć zakres informacji np. poprzez podanie powierzchni gruntów w użytkowaniu wieczystym.

#### Przykład

Wartość gruntów użytkowanych wieczyście

| Wyszczególnienie  | Stan na koniec roku obrotowego |
|-------------------|--------------------------------|
| Powierzchnia (m2) |                                |
| Wartość (w zł)    |                                |

| Grunt<br>(nr działki,<br>nazwa) | Wyszczególnienie     | Stan na<br>pierwszy<br>dzień roku<br>obrotowego | Zmiany w ciągu<br>roku |              | Stan na<br>ostatni<br>dzień roku<br>obrotowego |
|---------------------------------|----------------------|-------------------------------------------------|------------------------|--------------|------------------------------------------------|
|                                 |                      |                                                 | Zwiększenia            | Zmniejszenia |                                                |
|                                 | Powierzchnia<br>(m2) |                                                 |                        |              |                                                |
|                                 | Wartość              |                                                 |                        |              |                                                |
|                                 | Powierzchnia<br>(m2) |                                                 |                        |              |                                                |
|                                 | Wartość              |                                                 |                        |              |                                                |

#### 1.5.

wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów,

Należy wykazać wartość obcych środków trwałych, które jednostka użytkuje na podstawie wymienionych umów. Nie wykazuje się wartości środków trwałych będących przedmiotem leasingu finansowego.

Rozp MRiF nie podaje, w jakiej wartości należy wykazać przedmiotowe środki trwałe. Zwykle wartość takiego środka trwałego podawana jest w umowach najmu, dzierżawy, leasingu i innych podobnych. Można podać wartość określoną w tych umowach przez właściciela albo – w przypadku braku takich danych - oszacować ich wartość na podstawie cen rynkowych podobnego przedmiotu.

#### Przykład

Użytkowanie środków trwałych

Na dzień 31.12.2018 r. – na podstawie umów leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy i innych (z wyłączeniem umów leasingu finansowego) – jednostka użytkowała środki trwałe o wartości rynkowej (z uwzględnieniem bieżącego zużycia) ..... zł (na 31.12.2017 r. zaś odpowiednio ..... zł).

Prezentacja tych danych bardzo często przybiera również formę tabeli.

Przykład:

Środki trwałe niemortyzowane lub nieumarzane przez jednostkę

| Treść                                                     | Wartość                                |                     |              |                                       |
|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------|---------------------|--------------|---------------------------------------|
|                                                           | Stan na pierwszy dzień roku obrotowego | Zmiany w ciągu roku |              | Stan na ostatni dzień roku obrotowego |
|                                                           |                                        | Zwiększenia         | Zmniejszenia |                                       |
| Grunty, w tym:                                            |                                        |                     |              |                                       |
| z tytułu umów dzierżawy                                   |                                        |                     |              |                                       |
| Budynki, lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej, |                                        |                     |              |                                       |
| Urządzenia techniczne i maszyny,                          |                                        |                     |              |                                       |
| Środki transportu,                                        |                                        |                     |              |                                       |
| Inne środki trwałe,                                       |                                        |                     |              |                                       |
| RAZEM                                                     |                                        |                     |              |                                       |

1.6.

liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych

Należy wskazać wartość oraz liczbę posiadanych papierów wartościowych w podziale na ich rodzaje. Jeśli te papiery wartościowe przyznają dodatkowe prawa dla jednostki, to należy je wskazać

Minimalny zakres informacji to łączna liczba i wartość na koniec roku wykazana w bilansie (po uwzględnieniu odpisów aktualizujących)

| Wyszczególnienie           | Stan na koniec roku obrotowego |                   |
|----------------------------|--------------------------------|-------------------|
|                            | Łączna liczba                  | Wartość bilansowa |
| Akcje                      |                                |                   |
| Udziały                    |                                |                   |
| Dłużne papiery wartościowe |                                |                   |
| Inne papiery wartościowe   |                                |                   |
| RAZEM                      |                                |                   |

1.7.

dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek

zagrożonych)

Zgodnie z § 10 rozp MRiF z 13.09.2017 r. wartość należności aktualizuje się zgodnie z przepisami o rachunkowości. Art. 35b uor wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności zwiększa się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych – w zależności od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizacyjny.

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących rozchodów budżetów: państwa, środków europejskich i JST zalicza się do wyników na pozostałych operacjach niekasowych. A odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają fundusze. Należy wykazać również odpisy dokonane dla ww. należności

Należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość, a powstałe w ten sposób zmniejszenia wykazuje się jako wykorzystane. Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności następuje w przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego przez zwiększenie o kwotę rozwiązanych odpisów wartości należności oraz pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych. Jako zwiększenia stanu odpisów podaje się odpisy dokonane w ciągu roku, zaliczone odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych – w zależności od rodzaju należności, od których dokonano odpisów aktualizujących – albo odpisy podwyższające wartość należności, np. w przypadku zasądzenia odsetek od należności już objętych odpisami (art. 35b ust. 1 pkt 4 uor).

Odpisy aktualizujące wartość należności za rok zakończony 31.12.2018 r.

| Wyszczególnienie                 | Odpisy aktualizujące wartość należności: |                   |
|----------------------------------|------------------------------------------|-------------------|
|                                  | długoterminowych                         | krótkoterminowych |
| Stan na początek roku obrotowego |                                          |                   |
| Zwiększenia                      |                                          |                   |
| Wykorzystanie                    |                                          |                   |
| Rozwiązanie                      |                                          |                   |
| Stan na koniec roku obrotowego   |                                          |                   |

JST i ich jednostki, których sprawozdania finansowe wchodzi w skład sprawozdania finansowe JST mogą prezentować dane w „Informacji dodatkowej” w sposób analogiczny jak podmioty, sporządzające sprawozdania finansowe, zgodnie z załącznikiem 1, 4 lub 5 uor.

Zgodnie z projektem stanowiska Komitetu Standardów rachunkowości w sprawie rozrachunków z kontrahentami (załącznik do uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości nr 4/2018 z dnia 13 listopada 2018 r.) podmioty sporządzające sprawozdania finansowe, zgodnie z załącznikiem 1, 4 lub 5 uor, mogą rozważyć przedstawienie w „Dodatkowych informacjach i objaśnieniach” następujących informacji:

- ☐ wartość brutto należności przeterminowanych w podziale na ich rodzaje oraz okresy przeterminowania stosowane wewnętrznie przez jednostkę w procesie zarządzania należnościami wraz z przypisanymi do nich odpisami aktualizującymi;
- ☐ wartość brutto należności spornych wraz z przypisanymi do nich odpisami aktualizującymi;
- ☐ wartość zobowiązań w kwocie wymaganej przez wierzyciela zapłaty, co do których toczy się postępowanie sądowe lub arbitrażowe;

☐ dla rozrachunków w walutach obcych – wartość należności i zobowiązań w podziale na poszczególne waluty obce (w walucie polskiej oraz walutach obcych) oraz wartość różnic kursowych z wyceny.

1.8. Dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym

Na podstawie § 14 rozp MRiF z 13.09.2017 r. jednostki nie dokonują biernych rozliczeń m/o kosztów wynikających z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych. Jednostka jest natomiast zobowiązana do tworzenia innych rezerw na przyszłe zobowiązania, o których mowa w uor (np. na toczące się postępowania sądowe, w tym o zapłatę odszkodowań.

Informacje o stanie rezerw należy przedstawić w formie tabelarycznej według celu ich utworzenia

Przykład – Rezerwy

| Tytuł utworzenia rezerwy                                   | Stan na 31.12.2017 | Utworzone | Wykorzystane | Rozwiązane | Stan na 31.12.2018 |
|------------------------------------------------------------|--------------------|-----------|--------------|------------|--------------------|
| Rezerwa na toczące się postępowanie sądowe w sprawie ..... |                    |           |              |            |                    |
| Rezerwa na grunty zajęte pod drogi – specustawa            |                    |           |              |            |                    |
| .....                                                      |                    |           |              |            |                    |
| RAZEM                                                      |                    |           |              |            |                    |

1.9. podział zobowiązań długoterminowych o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty: (zm. rozporządzenie MF z 27.12.2018 r. (Dz.U. poz. 2500); por. zał. 1 do uor – w informacji podmiotów sporządzających sprawozdania wg zał 1 do uor jest „wg pozycji bilansu”

Zobowiązania długoterminowe to całość lub część zobowiązań, które stają się wymagalne w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług (art. 3 ust. 1 pkt 22 uor).

Celowe wydaje się zaprezentowanie tytułów zobowiązań oraz stanów zobowiązań długoterminowych na początek i na koniec okresu sprawozdawczego.

Przykład:

## Zobowiązania długoterminowe

| Wyszczególnienie                      | Zobowiązania długoterminowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty |                        |               |       |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------|-------|
|                                       | powyżej 1 roku do 3 lat                                                     | powyżej 3 lat do 5 lat | powyżej 5 lat | RAZEM |
| Kredyty i pożyczki                    |                                                                             |                        |               |       |
| Emisji obligacji                      |                                                                             |                        |               |       |
| Inne zobowiązania finansowe           |                                                                             |                        |               |       |
| Pozostałe zobowiązania długoterminowe |                                                                             |                        |               |       |
| RAZEM                                 |                                                                             |                        |               |       |

### 1.10.

kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego

#### Przykład Umowa leasingu

JST ma zawartą umowę leasingu dotyczącą samochodu o wartości początkowej

50 000 zł. Kwalifikuje ją jako leasing operacyjny zgodnie z art. 3 ust. 6 uor.

Wartość zobowiązania w przypadku kwalifikacji tej umowy jako leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosłaby:

- ☐ jako zobowiązanie krótkoterminowe – 12 800 zł;
- ☐ jako zobowiązanie długoterminowe o okresie spłaty do 3 lat – 19 560 zł.

Dane mogą być prezentowane w formie tabelarycznej

| Wyszczególnienie                                                                                                                                                   | Kwota zobowiązania wg stanu na koniec |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| Umowy leasingu kwalifikowane przez jednostkę, zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy |                                       |
| Umowy leasingu kwalifikowane przez jednostkę, zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing zwrotny   |                                       |

### 1.11.

łącną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń

Informacja dotyczy zobowiązań wykazanych w bilansie, a które wskazują na ograniczenia w dysponowaniu majątkiem jednostki.

Te ograniczenia mogą wynikać z ustanowienia następujących zabezpieczeń na poszczególnych składnikach aktywów:

- 1) hipoteki (nieruchomości),
  - 2) przewłaszczenia na zabezpieczenie (prawo własności rzeczy ruchomej lub papiery wartościowe),
  - 3) zastawu (rzeczy lub prawa zbywalne),
  - 4) kaucji pieniężnej (środki pieniężne),
- występują zazwyczaj w związku z zaciągnięciem kredytu lub pożyczki.

Dane dotyczące zobowiązań i ustanowionych zabezpieczeń można przedstawić w formie tabelarycznej (stan na koniec roku obrotowego)

| Wyszczególnienie zobowiązań zabezpieczonych na majątku | Kwota zobowiązania | Kwota zabezpieczenia | Rodzaj zabezpieczenia |
|--------------------------------------------------------|--------------------|----------------------|-----------------------|
|                                                        |                    |                      | Hipoteki              |
|                                                        |                    |                      | Zastaw                |
|                                                        |                    |                      |                       |
| RAZEM                                                  |                    |                      |                       |

1.12.

łącną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 28 uor zobowiązania warunkowe to obowiązek wykonania świadczeń, których powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń.

Zobowiązania te nie są wykazywane w bilansie (zobowiązania warunkowe są ujmowane w ewidencji pozabilansowej).

Najczęściej zobowiązania warunkowe powstają w związku z udzieleniem przez jednostkę gwarancji i poręczeń, nieuznaniem roszczeń innych jednostek dochodzonych na drodze sądowej (o ile nie utworzono na ten cel rezerwy).

Przykład Zobowiązania warunkowe - stan na koniec roku obrotowego

| Zobowiązanie warunkowe | Stan na 31.12.2017 r. | Stan na 31.12.2018 r. |
|------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Gwarancje i poręczenia |                       |                       |
| Kaucje i wadła         |                       |                       |
| RAZEM                  |                       |                       |

Do ewidencji tych zobowiązań służyć może konto pozabilansowe „Zobowiązania warunkowe”. Ujmuje się tu wartość wszelkich zobowiązań warunkowych, w tym w szczególności zobowiązania wobec kontrahentów z tytułu:

- ☐ udzielonych gwarancji i poręczeń,
- ☐ odszkodowań umownych.

1.13.

wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie

Przykład

Czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe

| Wyszczególnienie (tytuł rozliczeń międzyokresowych) | Stan na początek roku | Stan na koniec roku |
|-----------------------------------------------------|-----------------------|---------------------|
| Ubezpieczenia majątkowe                             |                       |                     |
|                                                     |                       |                     |
| RAZEM czynne rozliczenia międzyokresowe             |                       |                     |
|                                                     |                       |                     |
| RAZEM bierne rozliczenia międzyokresowe             |                       |                     |

1.14. łączną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie

Dla rzetelnego i jasnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej jednostki należy również wykazać łączną kwotę otrzymanych gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie (podobnie jak kwoty zobowiązań warunkowych wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji).

Przykład

Kwota otrzymanych gwarancji i poręczeń

| Wyszczególnienie (rodzaj otrzymanych gwarancji i poręczeń) | Kwota otrzymanych gwarancji i poręczeń | Kwota zobowiązań zabezpieczonych otrzymanymi gwarancjami i poręczeniami |
|------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
|                                                            |                                        |                                                                         |
|                                                            |                                        |                                                                         |
| RAZEM                                                      |                                        |                                                                         |

#### 1.15. kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze

Ponieważ jednostki nie dokonują biernych rozliczeń m/o kosztów wynikających z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych, wprowadzona pozycję dotyczącą kwoty wypłaconych środków na świadczenia pracownicze.

#### 1.16. inne informacje

W tym punkcie można zaprezentować inne, niewymienione wcześniej dane związane z bilansem lub bilansem z wykonania budżetu JST.

W wyniku nowelizacji uor (art. 2u stawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2018 r. poz. 62 z późn. zm.) w załączniku nr 1 do ustawy w części "Dodatkowe informacje i objaśnienia" i dodano pkt 18, który zobowiązuje jednostki do wykazania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku VAT, o którym mowa w art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, 2361 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62) oraz w art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62).

Analogicznie jednostki mogą wykazać środki zgromadzone na rachunku VAT (kwoty wynikające z dokonanej przez kontrahentów zapłaty przy użyciu specjalnego komunikatu przelewu (podzielona płatność).

ZZwF poz. III. Wynik finansowy netto za tok bieżący (suma poz. 1 lub 2 i 3) nie jest tożsama z pozycją wykazaną w bilansie (poz. II Wynik finansowy netto (+, -) oraz w RZiS w poz. L Zysk (strata) netto). Należy to wskazać w Informacji dodatkowej (część II. pkt. 1.16. „inne informacje”)

Także – ze względu na istotne znaczenie należności z tytułu dochodów budżetowych celowe wydaje się szczegółowe omówienie pozycji bilansowej dotyczącej „innych należności”

## 2.

### 2.1. wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów

2.2. koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym

Środki trwałe w budowie są wprowadzane do ksiąg rachunkowych w wartości początkowej, którą może stanowić cena nabycia i koszt wytworzenia (art. 28 ust. 8 uor)

Na koszt wytworzenia środków trwałych w budowie składają się:

1) ogół kosztów poniesionych za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia do dnia bilansowego lub do dnia przyjęcia do użytkowania,

- 2) nie podlegający odliczeniu podatek VAT,
- 3) koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania (prowizje, odsetki, część odsetkowa rat leasingowych) i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu

Tę informację należy przedstawić w formie tabelarycznej.

| Wyszczególnienie                                            | Kwota w roku obrotowym |
|-------------------------------------------------------------|------------------------|
| Ogółem koszty wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym |                        |
| - odsetki                                                   |                        |
| - różnice kursowe                                           |                        |

2.3. kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie

Wskazuje się kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie.

Przez straty i zyski nadzwyczajne rozumie się straty i zyski powstałe na skutek zdarzeń trudnych do przewidzenia, poza działalnością operacyjną jednostki i niezwiązane z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia (art. 3 ust. 1 pkt 33 u.o.r.).

Nadzwyczajne zyski i straty nie występują już w przedsiębiorstwach i w jednostkach innych niż banki, SKOK-i i zakłady ubezpieczeniowe.

W tej pozycji należy pokazać skutki zdarzeń występujących incydentalnie, niewpisanych w ryzyko normalnego prowadzenia działalności. Jeżeli takowe zdarzenia wystąpiły w okresie objętym sprawozdaniem finansowym, wówczas należy je opisać w dodatkowych informacjach i objaśnieniach (w 2016 r. te zdarzenia były prezentowane jako nadzwyczajne).

Przykład Przychody i koszty występujące incydentalnie

| Wyszczególnienie                            | w 2017 r | w 2018 r. |
|---------------------------------------------|----------|-----------|
| Przychody występujące incydentalnie, w tym: |          |           |
| 1) losowe – pożar – odszkodowania           |          |           |
| 2) pozostałe – darowizna (spadek)           |          |           |
| Koszty występujące incydentalnie, w tym:    |          |           |
| 1) losowe – pożar – wartość strat           |          |           |
| 2) losowe – zalanie – wartość strat         |          |           |

2.4.

informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych

Nie dotyczy JST

## 2.5. Inne informacje

Jeśli istnieją inne dane dotyczące wyniku finansowego, które mogą się przyczynić do zrozumienia sytuacji jednostki, to należy je tu ujawnić.

Przykładowo może być uzgodnienie wykonania budżetu z rachunkiem zysków i strat, objaśnienie struktury przychodów czy struktury istotnych pozycji kosztów.

Ze względu na zróżnicowanie przychodów z tytułu dochodów budżetowych celowe wydaje się (dla użytkowników zewnętrznych) podanie podstawowych rodzajów tych przychodów, np. z wyodrębnienie dotacji, subwencji, udziałów w podatkach PIT i CIT, podatków i opłat lokalnych, środków UE

## 3. Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki

W tej części ujmować można wszelkie dane dotychczas nieprzedstawione m.in.

informacje o skutkach błędów z poprzednich lat, skutkach zmiany polityki rachunkowości, zdarzeniach mających miejsce po dniu bilansowym, poziomie zatrudnienia i wynagrodzeniach, realizowanych projektach i zawartych umowach.

Może to być w przypadku sprawozdania łącznego lista jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych objętych sprawozdaniem.

.....  
(główny księgowy) (rok, miesiąc, dzień) (kierownik jednostki)

## **WYKAZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH GMINY WALIM**

### **1. JEDNOSTKI BUDŻETOWE**

- 1) Urząd Gminy Walim;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Walimiu;
- 3) Centrum Sportu i Rekreacji w Walimiu
- 4) Gminny Zespół Obsługi Szkół
- 5) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Walimiu
- 6) Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Jugowicach